

nota

TER ONDERTEKENING

Aan: SOCW

Kansengelijkheid en
Onderwijsondersteuning

Van

Datum

31 januari 2025

Referentie

50357548

Bijlagen

Intern OCW afgestemd

KenO, F, WJZ

Interdepartementaal
afgestemd

SZW, VWS, JenV, BZK, VRO

Nto Kamerbrief duurzame vormgeving School en
Omgeving

Aanleiding

In het regeerprogramma staat opgenomen dat het programma School en Omgeving vanaf 2028 duurzaam en structureel wordt gefinancierd. Op 5 december jl. heeft hierover een brainstorm met u plaatsgevonden. Middels deze brief informeren we de Tweede Kamer, voorafgaand aan het debat Onderwijskansen op 26 maart, over het voornemen om School en Omgeving via aanvullende bekostiging aan scholen duurzaam te gaan financieren. Deze brief heeft u ook toegezegd in het Tweeminutendebat op 29 januari jl. over de subsidieregeling School en Omgeving.

Geadviseerd besluit

- Gaat u akkoord met ondertekening van de opgestelde Kamerbrief?

Kernpunten uit de brief

- In de brief wordt uw voorkeur voor een aanvullende bekostigingsregeling voor scholen onderbouwd, zoals besproken in de brainstorm op 5 december.
- De brief licht ook toe dat een aanvullende bekostigingsregeling een wetswijziging vergt en daarom naar verwachting pas vanaf 2029 gereed zal zijn. Daarom is er waarschijnlijk verlenging van de subsidieregeling met een half jaar nodig.
- De tussenrapportage van de Meerjarige Monitor wordt ook met deze brief meegestuurd. De brief gaat in op de resultaten van de monitor ten aanzien van de ervaren effecten bij leerlingen.
- In de brief worden de vragen van lid Rooderkerk van D66 over de subsidieregeling School en Omgeving uit het tweeminutendebat van 29 januari jl. beantwoord.
- Met deze brief wordt ook het onderzoek dat is gedaan om inzicht te krijgen in de randvoorwaarden waarop gestuurd kan worden om de kwaliteit van het aanbod te waarborgen, meegestuurd.
- Ook wordt in de brief de verkenning voor het samenvoegen van *School en Omgeving*, *Brugfunctionaris* en *Schoolmaaltijden* benoemd. U licht toe dat u de Kamer daar met het Herstelplan Kwaliteit nader over zult informeren.
- Tot slot sturen we met deze brief het laatste jaarlijkse monitorrapport over onderwijssegregatie mee naar de Tweede Kamer.

Toelichting

Proces

- Het lid Rooderkerk van D66 heeft de vragen gesteld in het tweeminutendebat over de subsidieregeling School en Omgeving op 29 januari jl. De vragen worden beantwoord in de lopende tekst van de Kamerbrief.
- De planning is om de brief in de eerste week van maart te versturen, voorafgaand aan het debat Onderwijskansen op 26 maart.
- De voorkeur voor een aanvullende bekostigingsregeling is als een discussiestuk ook besproken in de Commissie Sociaal Domein op 3 februari jl. met betrokken DG's. Betrokken departementen begrepen het dilemma tussen financiering via school of gemeenten en konden zich daarom vinden in beide varianten. Hierin is afgesproken dat we de Kamerbrief ambtelijk afstemmen.

Uitkomsten brainstorm

- U heeft in de brainstorm uw voorkeur uitgesproken voor het bekostigen van scholen via aanvullende bekostiging, met als belangrijkste redenen:
 - De middelen kunnen structureel worden ingezet en komen terecht bij het onderwijs.
 - Een verrijkte schooldag is een beleidsmaatregel voor een specifieke doelgroep die kan bijdragen aan het verkleinen van onderwijsachterstanden en het goed doorlopen van de schoolloopbaan.
 - Via aanvullende bekostiging kunnen scholen zelf de regie voeren en hebben de vrijheid als school om het programma zo in te richten wat past binnen de schoolcontext en wat het meest effectief is. Daarnaast zien scholen wat werkt en kunnen de kwaliteit daar steeds op bijstellen. School dient hierbij ook als vindplaats voor de leerlingen, waardoor ze de leerlingen het beste kunnen bereiken. Dit geldt helemaal voor de sectoren VO en gespecialiseerd onderwijs (met een regionale functie en vaak ook met meerdere gemeenten).
 - Aanvullende bekostiging sluit ook aan bij de wens van het kabinet om de veelheid aan subsidies te beperken en dat scholen structurele bekostiging ontvangen voor structurele taken. De financiering via het onderwijs is een voortzetting van de subsidieregeling aan scholen van de afgelopen schooljaren. De organisatie en uitvoering van het programma blijft hiermee gecontinueerd.
 - Gemeentelijke tekorten kunnen een risico vormen voor de continuïteit van het aanbod op de scholen, omdat gemeenten de middelen anders in kunnen zetten.
 - Het onderwijs kan niet alle problemen in de wijk oplossen en daarmee accepteren we als OCW dat niet alle kwetsbare leerlingen op alle scholen een S&O aanbod krijgen. Met aanvullende bekostiging bepaalt het Rijk welke besturen hier extra geld voor krijgen, en dit zullen we concentreren op de scholen waar de meeste leerlingen zitten die dit nodig hebben.

- Daarnaast is een aantal uitgangspunten geformuleerd voor de verdere uitwerking:
 - De samenwerking tussen scholen, gemeenten en andere lokale partijen (waaronder de BSO) blijft een belangrijke pijler in het programma School en Omgeving. Integrale samenwerking is in het belang van het kind om de – vaak gestapelde – kwetsbaarheden rondom het kind en gezin aan te pakken.
 - Onderwijspersoneel moet zich kunnen blijven richten op haar primaire taak. De gemeente en andere partijen kunnen faciliteren in het buitenschoolse aanbod.
 - Ook blijven we kwaliteitsaspecten uitwerken. Met coalities samen gaan we een plan opstellen voor kwaliteit.
- Om aanvullende bekostiging voor School en Omgeving mogelijk te maken, is er een wetswijziging nodig om huidige wettelijke bestedingsvoorwaarden te verruimen. Het verruimen van de bestedingsvoorwaarden vraagt namelijk om een uitzondering op de Comptabiliteitswet, waar ook instemming van FIN voor nodig is. Het is een complex wetswijzigingstraject. De inschatting is dat het wetsvoorstel vanaf 2029 van toepassing zou kunnen zijn.

Uitkomsten monitoring:

- Rapport Meerjarige Monitor School en Omgeving, terugblik op schooljaar 2023-2024:
 - Deze monitor volgt de uitwerking van de subsidieregeling 2023-2025 ten aanzien van de samenwerking binnen coalities, de kwaliteit van het aanbod en de ervaren effecten.
 - Scholen en coalitiepartners merken het vaakst verbetering op het welbevinden en de sociaal-emotionele vaardigheid van leerlingen. Daarna ervaart bijna de helft van de scholen verbetering op taalvaardigheid, executieve functies en leervaardigheden.
 - De meerderheid van de verschillende coalitiepartners ziet daarnaast een toename van leerlingdeelname aan sport-, spel- en beweegactiviteiten buiten de school om.
 - Ook zien scholen en coalitiepartners positieve effecten op school en in de wijk. Zo ervaart bijna de helft een toename van de sociale veiligheid en sociale cohesie op school en ervaren coalitiepartners een bredere toename van de sociale veiligheid in de wijk.
 - Uit de schouwen is gebleken dat zowel scholen, aanbieders als ouders en leerlingen enthousiast zijn over het extra aanbod, wat de algehele motivatie voor school en de sfeer op school ten goede komt.
 - Daarentegen is een veelgenoemd knelpunt de financiële onzekerheid die scholen ervaren, omdat het een tijdelijke subsidie betreft. Dit veroorzaakt onzekerheid voor scholen en andere betrokkenen over de mogelijkheid om duurzame programma's op te zetten.
- Rapport Kohnstamm Instituut randvoorwaarden kwaliteit School en Omgeving:

- In het onderzoek is gekeken naar kwaliteitswaarborgen in betrokken sectoren, randvoorwaarden in de wetenschappelijke literatuur en de manier waarop hier internationaal op gestuurd wordt.
- Belangrijke voorwaarden zijn onder andere de kwaliteit van docenten/begeleiders, een doelgericht aanbod met een heldere visie, goede projectcoördinatie, en het doorlopen van een evaluatiecyclus.
- In de betrokken sectoren (onderwijs, kinderopvang, welzijns- en vrijetijdsector) wordt er verschillend gestuurd op kwaliteit. Ook internationaal zie je grote verschillen. Er zijn voor- en nadelen van veel centrale sturing op kwaliteit, maar er blijkt uit het onderzoek geen onderbouwing voor een sterke sturing vanuit het Rijk. In landen met hoge kwaliteit van aanbod is er namelijk niet altijd sprake van sturing vanuit het Rijk.

Datum
31 januari 2025